

5. neděle postní - cyklus B

21. března 2021

**Bože, zjednej mi právo a ujmi se mé pře proti bezbožnému lidu, zbav mě člověka lstivého a zločinného!
Vždyť ty jsi, Bože, má síla.**

Vstupní antifona

Obilí ve Svaté zemi

Křesťanství nese velmi silné vnitřní napětí: Náš Pán, Ježíš, chápe svoje utrpení a smrt jako oslavu Boha. Jak je to možné? Copak je Bůh milovník utrpení? Tyto otázky mají osvětlit podstatu křesťanské víry a vyvolat naši odpověď na Boží jednání.

1) Připravme místo Vyberte místo např. jídelní stůl a vyzdobte: hezký ubrus, kříž, zpěvník, Bible (květiny v postní době vynecháme).

P: Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Na začátku bohoslužby si obvykle připomínáme, že všichni děláme někdy chyby a selháváme. Prosme nyní Pána Boha za odpuštění:

P: Smiluj se nad námi, Pane. **Ostatní:** Hřešili jsme proti tobě.

P: Ukaž nám, Pane, své milosrdenství. **Ostatní:** A dej nám svou spásu. **Všichni:** Amen.

P: Dobrý Bože, přijmi dnes naši modlitbu, buď s námi a provázej naši zemi svojí ochranou. **Všichni:** Amen.

3) Čteme z Písma svatého Z následujících čtení, která by zazněla v kostele, je možné vybrat jen některá.

1. ČTENÍ Jer 31, 31-34 (*S jedním novou smlouvu a na hřích už nevzpomenu.*)

Prorok Jeremiáš doprovází tragické roky před pádem Izraele do Babylonského zajetí (586 př. Kr.), které proběhlo ve dvou vlnách. Náš text spadá do období po první vlně. Izrael je konstituován jako lid mající s Bohem smlouvu. Porušením příkazů smlouvy přestává dokument platit a Bůh odstupuje od ochrany. Izrael ale porušuje smlouvu téměř nepřetržitě. Může tento stav Bůh změnit?

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Hle, blíží se dni – praví Hospodin – kdy sjednám s Izraelovým a Judovým domem novou smlouvu:

ne jako byla smlouva, kterou jsem sjednal s jejich otci, když jsem je vzal za ruku, abych je vyvedl z egyptské země; smlouva, kterou zrušili, ačkoli já jsem byl jejich pánem – praví Hospodin. Taková bude smlouva, kterou sjednám s Izraelovým domem po těch dnech – praví Hospodin: Vložím svůj zákon do jejich nitra, napíšu jim ho do srdce, budu jim Bohem a oni budou mým lidem! Nebude již učit druh druhá, bratr bratra:

„Poznej Hospodina!“ Neboť mě poznají všichni od nejmenšího do největšího – praví Hospodin. Jejich nepravosti jim odpustím a na jejich hřích už nevzpomenu.

ŽALM ŽI 51

Kající žalm je modlitbou krále Davida (kolem roku 1000 př. Kr.), který zhřešil. Ale je i modlitbou kajícího reflektujícího údalosti, od nichž se odvíjelo první čtení. Vyjadřuje nejen lítost, ale i víru v Boží milosrdenství.

Odpověď: **Stvoř mi čisté srdce, Bože!**

Smiluj se nade mnou, Bože, pro své milosrdenství, – pro své velké slitování zahlad' mou nepravost.

– Úplně ze mě smyj mou vinu – a očist' mě od mého hříchu.

Stvoř mi čisté srdce, Bože! – Obnov ve mně ducha vytrvalosti.

– Neodvrhuj mě od své tváře – a neodnímej mi svého svatého ducha.

Vrať mi radost ze své ochrany – a posilni mou velkodušnost.

– Bezbožné budu učit tvým cestám – a hříšníci se budou obracet k tobě.

2. ČTENÍ Žid 5, 7-9 (*Naučil se svým utrpením poslušnosti, a stal se příčinou věčné spásy.*)

Jeden z nejobtížnějších textů Nového zákona vysvětluje, že Ježíš je nový velekněz přinášející jednou provždy obět, která nám otevřela cestu k Bohu (4,14-16). Následují argumenty dokazující, že Ježíš je pravý velekněz (5,1-9). Klíčový je pak pojem Kristovy poslušnosti (věrnosti).

Čtení z listu Židům.

Kristus v době, kdy jako člověk žil na zemi, přednesl s naléhavým voláním a se slzami vroucí modlitby k tomu, který měl moc ho od smrti vysvobodit, a byl vyslyšen pro svou úctu k Bohu. Ačkoli to byl Syn Boží, naučil se svým utrpením poslušnosti. Když tak dokonal své dílo, stal se příčinou věčné spásy pro všechny, kteří ho poslouchají.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM

Kdo mi chce sloužit, ať mě následuje, praví Pán; a kde jsem já, tam bude i můj služebník.

EVANGELIUM Jan 12, 20-33 *Jestliže pšeničné zrna padne do země a zemře, přinese hojný užitek.*

Týden před Velikonocemi vjíždí Ježíš do Jeruzaléma. Druhého dne se setká s řeckými poutníky („pohany“). A právě zde zaznívá pojem „přišla hodina“, který vyjadřuje jedno z tajemství Janova evangelia (srov. rozhovor v Káně Galilejské, Jan 2). Ježíš ví, co ho čeká, ale také ví, jak zásadní je projít touto hodinou záchrany.

Slova svatého evangelia podle Jana.

Mezi těmi, kdo přišli do Jeruzaléma jako poutníci, aby se o svátcích zúčastnili bohoslužeb, byli i někteří pohané. Ti přišli k Filipovi, který byl z galilejské Betsaidy, a prosili ho: „Pane, rádi bychom viděli Ježíše.“ Filip šel a řekl to Ondřejovi; Ondřej a Filip pak šli a pověděli to Ježíšovi. Ježíš jim na to řekl:

„Přišla hodina, kdy Syn člověka bude oslaven. Amen, amen, pravím vám: Jestliže pšeničné zrna nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však, přinese hojný užitek. Kdo má svůj život rád, ztratí ho; kdo však svůj život na tomto světě nenávidí, uchová si ho pro život věčný. Jestliže mi kdo chce sloužit, ať mě následuje; a kde jsem já, tam bude i můj služebník. Jestliže mi kdo slouží, Otec ho zahrne počtou.

Nyní je moje duše rozechvěna. Co mám říci? Otče, vysvobod' mě od té hodiny? Ale právě kvůli té hodině jsem přišel. Otče, oslav své jméno!“

Tu se ozval hlas z nebe: „Oslavil jsem a ještě oslavím.“ Lidé, kteří tam stáli a uslyšeli to, říkali, že zahřmělo. Jiní říkali: „To k němu promluvil anděl.“ Ježíš jim na to řekl: „Ten hlas se neozval kvůli mně, ale kvůli vám. Nyní nastává soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vypuzen. A já, až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě.“

Těmi slovy chtěl naznačit, jakou smrtí zemře.

Nikdo z rodiny by neměl mít kázání, jako mívá kněz v kostele, ale je možné o přečteném textu chvíli rozmlouvat.

Můžeme si přečíst promluvu papeže Františka, kterou pronesl na náměstí sv. Petra ve Vatikánu před modlitbou Anděl Páně o 5. neděli postní 25. 3. 2018:

„K vysvětlení významu své smrti a vzkříšení používá Ježíš podobenství a říká: „Jestliže pšeničné zrna nepadne do země a neodumře, zůstane samo; odumře-li však, přinese hojný užitek“ (v.24). Chce vysvětlit, že jeho extrémní čin – tedy ukřižování, smrt a vzkříšení – je užitečný skutek. Jeho rány nás uzdravují, jsou užitečné pro mnohé. Přirovnává se tak k pšeničnému zrnu, které svým zánikem v zemi zrodí nový život. Vtělením sestoupil Ježíš na zem, ale to nestačí. Musí rovněž zemřít, aby vysvobodil lidi z otroctví hříchu a daroval jim nový život smířený v lásce. Řekl jsem „aby vysvobodil lidi“, ale [to znamená] aby vysvobodil mě, tebe, nás všechny, každého z nás. On tuto cenu zaplatil. To je Kristovo tajemství. Přístup k Jeho ranám, vstup a rozjímej, uží Ježíše, ale zevnitř.

A tento dynamismus pšeničného zrna, uskutečněný v Ježíši, se musí realizovat také v nás, učednících. Jsme povolání osvojit si tento paschální zákon ztráty života za obdržení nového a věčného života. A co znamená ztratit život? Tedy, co znamená být pšeničným zrnem? Znamená myslet méně na sebe a osobní zájmy, umět „vidět“ a jít v ústrety potřebám našich bližních, zejména těch posledních. Radostné prokazování lásky těm, kdo trpí na těle i na duchu, je ten nejautentičtější způsob žití evangelia a nezbytný základ růstu našich společenství v bratrství a vzájemném přijímání. Rád bych viděl Ježíše, ale viděl zevnitř. Vstup do Jeho ran a rozjímej o lásce Jeho srdce k tobě, ke mně a ke všem.“

Plné znění papežovy promluvy najdete na <https://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=27348>

S malými dětmi si příběh, který jsme slyšeli, jednoduše zopakujeme, vyhledáme v dětské obrázkové Bibli. Inspiraci je možné najít i na <https://deti.vira.cz/kalendar/nedele-pracovni-listy/cyklus-b-doba-postni/5-nedele-postni-cyklus-b> nebo na <https://www.kanan.cz/5pustb.htm> nebo na <https://prolidi.bcb.cz/cs/akce/2020-06-video-katecheze-pro-deti> nebo na <https://www.tvnoe.cz/porad/30887-ovecky-5-nedele-postni>

4) Vyznání víry Odpovědí na Boží slovo je vyznání víry. Společně se pomodlíme:

Věřím v jednoho Pána Ježíše Krista, jednorozeného Syna Božího, který se zrodil z Otce přede všemi věky: Bůh z Boha, Světlo ze světla, pravý Bůh z pravého Boha, zrozený, nestvořený, jedné podstaty s Otcem: skrze něho všechno je stvořeno. On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe. Skrze Ducha Svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se

člověkem. Byl za nás ukřižován, za dnů Poncia Piláta byl umučen a pohřben. Třetího dne vstal z mrtvých podle Písma. Vstoupil do nebe, sedí po pravici Otce. A znovu přijde, ve slávě, soudit živé i mrtvé a jeho království bude bez konce.

Věřím v Ducha Svatého, Pána a dárce života, který z Otce i Syna vychází, s Otcem i Synem je zároveň uctíván a oslavován a mluvil ústy proroků. Věřím v jednu, svatou, všeobecnou, apoštolskou církev. Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů. Očekávám vzkříšení mrtvých a život budoucího věku. Amen.

5) Společně prosíme *Zde můžeme vyslovit i své vlastní prosby*

P: Pán Ježíš nás svojí smrtí a vzkříšením vysvobodil od nadvlády zla, hříchu a smrti. Proto mu předložme své prosby:

1. Modleme se za papeže Františka a prosme o požehnání pro jeho službu.
2. Modleme se za unavené a vyčerpané zdravotníky a učitele.
3. Modleme se za Boží pomoc pro očkovací kampaň u nás, ale i v zemích třetího světa.
4. Modleme se za ty, kteří zneužívají současnou situaci pro svůj osobní prospěch.
5. Modleme se za děti a mladé lidi, kterým díky současné situaci chybí schopnost zdravého života i motivace k němu.
6. Modleme se za rodiny, aby unesly obtíže současného života.
7. Modleme se za naše společenství o dar „nového“ srdce, naplněného radostí z Boha, odvahou i kajícností.

P: Bože, smiluj se nad námi pro své milosrdenství, daruj nám svého Svatého Ducha a posilni naši velkodušnost.

Všichni: Amen.

6) Modlitba Otčenáš

Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Amen.

7) Požehnání

P: Nyní si vyprosme navzájem Boží ochranu a požehnání: Dej nám Bože své požehnání, chraň nás všeho zlého a doved' nás do života věčného. **Všichni:** Amen.

Při tom dělá každý sám na sobě znamení kříže. Tatínek a maminka mohou každému z dětí udělat křížek na čelo.

P: Dobrořečme Pánu. **Všichni:** Bohu díky.

Na závěr je možné zazpívat píseň nebo se pomodlit k Panně Marii.

Zpracováno podle námětu: Pastorační středisko Arcibiskupství pražského, Pastorage.cz a P. Radek Tichý, vyučující liturgiky na KTF UK

Inspiraci k rodinné bohoslužbě slova najdete také na <https://www.cirkev.cz/cs/aktuality/200315liturgie-v-rodine>.